

L'empresariat tarragoní es caracteritza per la seva capacitat de "fer pinya", ens revelen els Martra. Un home i dues dones, de caràcter sens dubte "intrèpid", ens acompanyen en aquesta pàgina. Són Antoni Martra Solé i les seves dues filles, Helena i Natàlia. Aquesta família catalana és propietària d'un grup d'empreses conegut amb el nom de Creba.

L'origen de la firma ens remunta tres generacions enrere, concretament al 1910, quan un avi de l'Antoni, Josep Solé, es dedicava al transport: **"Amb el seu fardell feia la ruta Reus-Barcelona dos cops al dia amb tren. En declarar-se la Segona República, el negoci va passar a ser una cooperativa, gestionada per la meva mare, Sebastiana Solé, una dona que, en un món d'homes, es va avançar a la seva època. Fa 35 anys, però, la família va tornar a esdevenir propietària de la firma."** Va ser el moment en què l'Antoni en va agafar el timó. La feina que l'esperava era feixuga, no en va Creba està avui dia constituïda per empreses pertanyents a sectors molt dispers: **"En primer lloc hi ha Sistemes Forms, indústria paperera; seguidament, Sansa, empresa de seguretat de serveis, i finalment Creba, l'embrió del grup, dedicada al sector del transport."** Fa més de tres dècades, per tant, que l'ambient "emprenedor" impregna la llar dels Martra.

És evident que el grup Creba està ubicat en un entorn estratègic des del punt de vista industrial, un entorn amb un ahir i un avui: **"Per ser justos, hauríem de parlar d'una Tarragona anterior i una Tarragona posterior a la indústria química. Aquesta capital de comarca disposa, a més de les multinacionals, de persones destacades que han impulsat la zona. Només a tall d'exemple, i perquè crec que s'ho mereix, voldria destacar la figura de Josep M. Bach, director general de Basf, que ha aconseguit molta inversió industrial a la zona."** Juntament amb el cinturó industrial, l'Antoni destaca el que ha significat per a la comarca el desenvolupament del "sector del lleure, encapçalat pel parc temàtic Port Aventura." Tot plegat converteix la Costa Daurada en **"un dels indrets més importants de Catalunya, una situació inimaginable 15 anys enrere."** Per a ell, aquesta transformació té molt a veure amb el tarannà de la població autòctona **"Gent del camp, gent del llamp"**, sumat a **"la confiança que ens han demostrat els inversors"** i a **"una bona gestió pública."** Tot plegat, **"un còctel explosiu."**

El grup Creba és un bon exemple dels fruits d'aquest còctel. Constituït per 325 persones, disposa d'un bon grapat de delegacions, distribuïdes entre **"Catalunya, Madrid i Andalusia."** El pilar d'aquest tríode el constitueix l'empresa de seguretat. Tanmateix, l'Antoni atribueix l'adopció d'aquest negoci a **"la casualitat."** Una felïç casualitat, afegim nosaltres, si bé seria ingenu imaginar-se que pujar aquest fill ha estat un camí de roses. Ell recorda nítidament la crisi que a principis dels 90 el va obligar a **"arromangar-se"** per **"canviar la dinàmica de l'empresa."** Per sort, des de fa un any aquest entusiasta reusenc té el suport de les seves filles per fer front als moments difícils: **"Totes dues s'han incorporat a la branca de transport, l'Helena al capdavant de qualitat i la Natàlia com a responsable del Departament Comercial."**

Per a l'Helena, un dels principals mèrits del seu pare és el d'haver estat capaç de **"transmetre'ns l'esperit de l'empresari de tota la vida, els trets típics d'una persona de primera fila. Totes dues portem Creba molt endins. La mare també és una empresària nata. Tant a la meva germana com a mi ens enorgulleix representar la quarta generació d'una empresa basada en la seva totalitat en capital familiar."** Què poden aportar aquestes dues joves a una firma gairebé centenària? La Natàlia té al seu favor unes dots comunicatives que la caracteritzen. L'Helena, economista i auditora de comptes, considera que **"la possessió de títols està sobrevalorada."** El seu pare és del parer que la formació és **"importantíssima"**, si bé reconeix que la millor aula d'aprenentatge és la vida. Ell ha transmès a les noies tots els seus coneixements; elles, per la seva banda, han portat sang jove al grup. La seva aportació es pot descriure en xifres: **"És gràcies a elles que enguany hem facturat un 30% més. Amb elles ho tinc tot controlat."**

I és que el grup Creba és un monstre de dimensions impressionants: **"Disposem d'unes instal·lacions de 2500 metres, i ara estem fabricant un magatzem de 10.000 metres al polígon de Constantí."**

L'Helena destaca el fet que aquesta indústria hagi sabut **"evolucionar al mateix ritme que els clients."** El tarannà casolà que mai no ha abandonat el negoci constitueix un plus: **"No ens limitem a transportar un paquet, sinó que també assessorem la persona interessada. El transportista ja no és un simple proveïdor; la relació entre ell i el client ha esdevingut més estreta. Som part del seu procés."**

És obvi que el desenvolupament d'una empresa pertanyent al sector del transport està íntimament lligat a les comunicacions. En el cas de Tarragona, l'Antoni es lamenta que les firmes es trobin **"en una situació de desavantatge quant als peatges de les autopistes. No té sentit que hàgim de pagar per desplaçar-nos per Catalunya, quan a la resta de l'Estat espanyol ho fem gratuïtament. Caldria que la classe política reflexionés sobre aquesta qüestió, que evidentment resta competitivitat a les indústries catalanes."** Per sort, la costa tarragonina disposa d'enllaços molt poderosos amb altres terres, com el port, a través del qual els productes dels Martra poden arribar a les Illes Balears: **"El port ha experimentat un creixement notable gràcies a l'impuls que li ha imprès el seu president, Lluís Badia. Avui Tarragona està exportant cotxes, sense anar més lluny."**

Tot i les responsabilitats que els absorbeixen, aquesta família encara té temps per dedicar-se a altres activitats que també contribueixen a projectar la província, entre elles l'esport. L'Antoni ha tingut l'honor de ser president del Reus Esportiu. De fet, **"sempre he estat vinculat al món de l'hoquei."** I no s'acaben aquí les seves ocupacions. Des de fa quatre anys és president de la Federació Espanyola de Patinatge i aviat serà reelegit. Des del seu càrrec, no amaga el seu desig que algun dia Catalunya pugui competir independentment. De moment, el nostre país ja pot presumir d'un campió: el grup Creba, gràcies a la sàvia combinació de maduresa i joventut que encarna la família Martra.

“El transportista no és un simple proveïdor. És part del procés que se segueix fins arribar al client”

Natàlia i Helena Martra Mercadé i Antoni Martra Solé
Reus (Baix Camp)